

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Beskydy

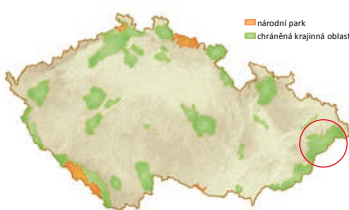
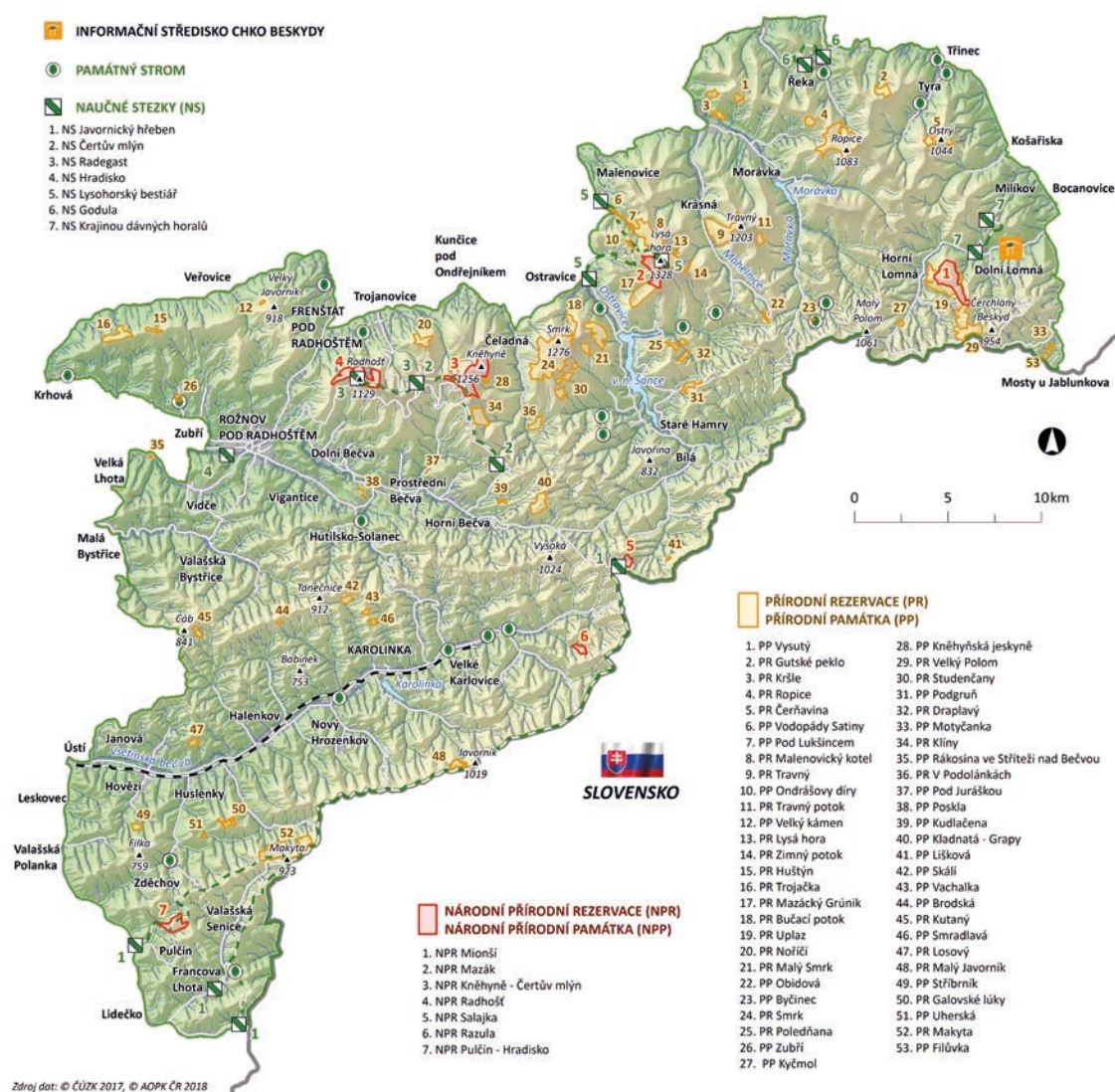
Chráněná krajinná oblast

INFORMAČNÍ STŘEDISKO CHKO BESKYDY

PAMÁTNÝ STROM

NAUČNÉ STEZKY (NS)

1. NS Javornický hřeben
2. NS Čertův mlýn
3. NS Radegast
4. NS Hradisko
5. NS Lysohorský bestiiář
6. NS Godula
7. NS Krajinou dávných horalů

Správu a péči CHKO Beskydy zajišťuje
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
regionální pracoviště Správa CHKO Beskydy
Nádražní 36, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm, e-mail: beskydy@nature.cz

www.beskydy.nature.cz

Víte, že...

- Beskydy jsou naší největší chráněnou krajinnou oblastí?
- nejlépe zbytků původních jedlobukových pralesů u nás najdete právě v Beskydech? Spolu s bučinami pokrývaly většinu hor, horské smrčiny rostly jen na nejvyšších vrcholech.
- „strážcem“ zdejších pralesů je puštík bělavý? Velká sova, která u nás žije pouze v Beskydech a na Šumavě. Loví i ve dne.
- v Beskydech najdeme jedny z nejdelších jeskyní v „nekrasových“ horninách – pískovcích?
- pro plachá lesní zvířata, jako je třeba tetřev či jeřábek, je jedinou šancí na přežití klid? Nejvíc jim prospěje tím, že se budete držet vymezených turistických cest a nebudete do hor vyrážet v noci.

Děkujeme Vám za ohleduplné chování k přírodě a za to, že...

- táboříte a rozděláváte oheň jen na vyhrazených místech a odnášíte z přírody své odpadky
- vjíždíte a parkujete jen tam, kde je to povoleno
- v národních přírodních rezervacích se pohybujete pouze po vyznačených cestách
- respektujete zákaz vstupu do nejcennějších rezervací Mionší a Kněžhýně a nerušíte tak kriticky ohrožené druhy živočichů
- při jízdě na kole berete ohledy na okolní přírodu i ostatní návštěvníky

3 druhy
velkých šelem

1200 km² chráněného území

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, © 2020, 2. vydání | Text: AOPK ČR, Správa CHKO Beskydy | Mapa: Jan Vrba | Layout a DTP: Jan Šmucar
Foto na obálce: Západ slunce ze Smrku, foto Marcel Fujčík | Tisk: TISKÁRNA K-TISK s.r.o. | Náklad: 3000 ks | ISBN: 978-80-7620-008-1

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky je státní instituce, která zajišťuje odbornou i praktickou péči o naši přírodu, zejména o chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky. Více na www.nature.cz

Prales v Mionší | Foto F. Jaskula

Kruštík bahenní | Foto F. Jaskula

Rys ostrovid | Foto F. Jaskula

Krajina táhlých horských hřebenů, hlubokých údolí, rozlehlých lesů, rozkvetlých luk, dřevěných kostelů i chalup. Krajina, jakou najdete jen na moravsko-slovenském pomezí a pak dál na východ, zkrátka Karpaty. Jediné území, kde u nás žijí tři velké šelmy, rys, vlk a medvěd.

Daleké výhledy díky ovcím

Valašská a pasekářská kolonizace vtiskly Beskydům krajinný ráz typický pro celé Západní Karpaty, tolik vyhledávaný umělci i turisty. Pro salašnický chov ovcí totiž stačila i neúrodná půda na hřebenech a prudkých svazích, která byla pro jiné hospodaření nevyužitelná. Krajina, hlavně na Valašsku, má proto dodnes charakter pestré mozaiky. Lesy střídají louky a pastviny porostlé orchidejemi a jalovci; dřevěné chalupy zdobí odlehlá údolí i úbočí kopců, lidé trvale žijí a hospodaří i vysoko v horách.

Pralesní útočiště

Beskydy jsou známé především svými pralesy a výskytem tří druhů velkých šelem – rysa, vlka a medvěda. Zatímco rys a v posledních letech i vlk u nás žijí i jinde, na medvědy (či spíše jejich stopy) narazíte zatím jen v západokarpatských lesích, kam se občas zatoulají ze sousedního Slovenska. Cestu jim však komplikují nejen silnice s hustým provozem, ale i pytláci. Při troše štěstí můžete potkat i řadu jiných živočichů, z nichž mnozí jsou typičtí právě pro Karpaty: drobný obojživelník čolek karpatský, podivuhodný modrý plž – modranka karpatská, nebo i relativně hojná zmije. V lesích hnízdí pralesní druhy ptáků: tetřev hlušec, jeřábek, čáp černý, datel, strakapoud bělohřbetý.

Prstnatec Fuchsův | Foto F. Jaskula

Pastva koz pod Radhoštěm | Foto F. Jaskula

Tetřev hlušec | Foto Z. Patzelt

Jeskyňe bez krápníků

Beskydské jeskyňe se nepodobají těm, které znáte z krasu. To proto, že i zdejší horniny jsou jiné. Tvoří je střídající se vrstvy tvrdých pískovců a měkkých jílovců. Ve třetihorách, v dobách alpského vrásnění, byly vrstvy zohýbány a rozlámány. O rozšiřování vzniklých puklin se postarala zemská přitažlivost a voda. Jeskyňe tak mívají rovné stěny a krápníky v nich nenajdete. Valaši jim říkali „důry“ a chladili v nich výrobky z ovčího mléka. Zbojníci v nich ukrývali poklady a vědci v nich dnes zkoumají netopýry a svahové pohyby. V Beskydech také najdete jednu z nejdelších jeskyní v „nekrasových“ horninách – pískovcích. Jeskyňe Cyrilka má přes 500 metrů chodeb.

Louky, nad kterými oči přecházejí

Díky valašské pastvě s přeháněním dobytka se v jižní části Beskyd dochovaly druhově bohaté louky a pastviny. Z nápadných rostlin tu můžeme vidět třeba mečík střečovitý a asi 15 druhů orchidejí – některé i ve stovkách jedinců. Zvláštností je hojný výskyt jalovce obecného na pasincích. Pro Beskydy jsou typické i takzvané síhly – malé mokřady v místech sesuvů. Ty, spolu s mokřady na svahových pramenech a v nivách řek, hostí vzácné druhy rostlin, jako je vachta trojlístá, masožravá rosnatka okrouhlostá či orchidej prstnatec májový. Všechna tato místa jsou závislá na lidské péči – pravidelném kosení či přepásání. Tuto péči pomáhá zajišťovat Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Beskydy.

Beskydy, Valašsko, Karpaty

Gigula, Magura, Grůň, Kyčera, Příslop – hory a kopce v Beskydech mají často jména, která jinde na Moravě nebo v Čechách neuslyšíte. Setkat se s nimi můžete jen v Karpatech – tam, kde se na salaších chovaly ovce. Přinesli je přistěhovalci z Haliče a Uher, kteří zdejší hory se svými stády osídlovali. Říkalo se jim Valaši a dali jméno i hornatému kraji na hranicích se Slovenskem.

Přesvědčit se o krásách Beskyd i stopách salašnického hospodaření můžete přímo na místě. Nejcenější ukázky beskydské přírody se dnes nacházejí nejen v 60 přírodních rezervacích a památkách, ale i v okolí některých obcí či usedlostí, kde se dosud zemědělsky hospodaří. V Dolní Lomné je pro Vás otevřeno Informační středisko CHKO Beskydy.